

یکشنبه 28 شهریور 1395 - 16 ذیحجه 1437 - 18 سپتامبر 2016

سوسنگرد در چنین روزی در سال 1360 ش از اشغال نیروهای رژیم بعثی به دست پرتوان رزمندگان اسلام آزاد شد. این پیروزی بزرگ نتیجه قطعی همکاری و هماهنگی نزدیک بین نیروهای ارتشی...

* * 28 شهریور

در دفاع مقدس

* آزادی سوسنگرد پس از

یک سال محاصره

(1360 ش)

اشاره:

سوسنگرد در چنین روزی در سال 1360 ش از اشغال نیروهای رژیم بعثی به دست پرتوان رزمندگان اسلام آزاد شد. این پیروزی بزرگ نتیجه قطعی همکاری و هماهنگی نزدیک بین نیروهای ارتشی و مردمی بود. سوسنگرد، نامی آشنا و حماسه ساز و حادثه‌ای شورانگیز از حماسه‌های بلند دفاع مقدس ماست. سوسنگرد مرکز دشت آزادگان در غرب اهواز و در 65 کیلومتری آن واقع شده است. رود کرخه از شمال شهر و شعبه‌ای از آن به نام نیسان از درون شهر از شمال به جنوب می‌گذرد. مردم سوسنگرد عموماً از شیعیان عرب زبان خوزستان و دارای سابقه‌ای درخشان در دفاع از کشور ایران بویژه در جنگ اول جهانی در مقابله با سربازان و نیروهای انگلیس و تحت زعامت علمای بزرگ وقت دارند. در نخستین روزهای حمله عراق به ایران اسلامی، نیروهای عراقی از مرز چزابه وارد خاک جمهوری اسلامی ایران شدند و پس از اشغال بستان به سوی سوسنگرد روی آوردند. این افراد مقاومت‌های پراکنده مدافعین محلی ورزمندگان را درهم شکستند و با عبور از سوسنگرد به طرف حمیدیه روانه شدند. اما در حمیدیه تانک‌های عراقی در گل ولای منطقه زمین‌گیر شدند. نیروهای عراقی مجدداً در اواخر آبان‌ماه سال 1359، به سوسنگرد از غرب و جنوب حمله و بالاخره شهر را محاصره کردند. پس از آن بود که مردم سوسنگرد به محاصره دشمن افتادند و این محاصره سه روز بطول انجامید. در روز سوم تعدادی از تانک‌های عراقی وارد سوسنگرد شدند و رزمندگان بشدت مقابل آنها با سلاح‌های سبک و امکاناتی اندک و ناکافی مقاومت می‌کردند. رزمندگان اسلام درحالی که نه مهماتی برای آنها مانده بود و نه حتی غذا داشتند و تعداد آنها از چند صد نفر هم تجاوز نمی‌کرد، ارتباط تلفنی آنها در روز سوم هم قطع شد. این مبارزه همچنان ادامه داشت تا اینکه حمله نیروهای خودی بسوی سوسنگرد آغاز گشت و سرانجام پس از مجاهدت های فراوان در چنین روزی سوسنگرد آزاد شد.

* * 28 شهریور

درگذر تاریخ

* امضای قرارداد شرکت ملی نفت ایران با کنسرسیوم بین‌المللی نفت (1333 ش)

اشاره:

پس از کودتای 28 مرداد 1332، محیطی که آمریکا و انگلیس انتظار آن را داشتند فراهم شده بود. از آن طرف، سپهبد زاهدی، عامل کودتا و نخست وزیر وقت نیز مهیا بود تا رسماً نظر غارتگران بین‌المللی را تأمین کند و حکومت خود و سلطنت شاه را مستحکم سازد. در این حال زاهدی برای جلب کمک‌های مالی آمریکا، تسلیم درخواست‌های ویرانگر کارتل‌های نفتی غرب شد و اصل ملی شدن صنعت نفت را زیر پا گذاشت. در نهایت قرارداد نفت ایران و کنسرسیوم بین‌المللی نفت شامل 51 ماده و دو ضمیمه مربوط به غرامت شرکت نفت انگلیسی و مالیات بردرآمد، توسط علی امینی و سهام‌السلطنه بیات به امضاء رسید که در نتیجه آن، کنسرسیوم از جانب شرکت ملی نفت ایران به انجام امور اکتشاف، استخراج و پالایش می‌پرداخت. این کنسرسیوم بدون در نظر گرفتن نفع ملی کشور، منابع نفتی را به حلقوم اجانب ریخت و سهم ناچیزی از آن را به مملکت بازگرداند. در این میان آمریکا به عنوان کشوری که در جریان جنگ جهانی دوم کمترین خسارت را دیده بود، به گسترش سیطره نفوذ و سلطه خود پرداخت و این سهم را هم از مبارزات خونین ملت ایران در شعار ملی کردن صنایع نفت به دست آورد. این قرارداد سرانجام در 29 مهر 1333 ش با 113 رأی، موافق از 120 رأی مأخوذه در مجلس دوره هجدهم تصویب شد و دوره سلطه کنسرسیوم بر نفت ایران آغاز شد. در این میان اعتراض و مخالفت مردم و بزرگانی همچون آیت الله سیدابوالقاسم کاشانی راه به جایی نبرد و بیگانگان، سال‌ها به چپاول منابع عظیم خدادادی این مرز و بوم ادامه دادند.

* کارمندان بانک ملی ایران در تهران دست به اعتصاب زدند (1357 ش)

* اظهار واکنش های گوناگون درباره توافق مصر و اسرائیل در کمپ دیوید (1357 ش)

اشاره:

در حالی که هنوز چند ساعت از اعلام خبر توافق مصر و اسرائیل نمی‌گذشت، وزیر خارجه مصر و نیز سفیر این کشور در آمریکا، به عنوان اعتراض به نتایج این کنفرانس، استعفاء دادند. شوروی نتایج کنفرانس کمپ دیوید را محکوم کرد و آن را توطئه‌ای واقعی علیه مردم خاورمیانه و صلح دانست. فلسطینیان میانه‌رو، با احتیاط، از نتایج کنفرانس کمپ دیوید استقبال کردند. اما سایر فلسطینی‌ها، سادات را متهم کردند که به خاطر پس گرفتن اراضی مصری‌ها از اسرائیل، بر سر منافع فلسطین، معامله کرده است. مردم فلسطین که از نتایج کنفرانس، به خشم آمده بودند، سوگند یاد کردند که نبرد علیه اسرائیل را شدت خواهند بخشید. مردم لیبی در خیابان‌های طرابلس به تظاهرات پرداختند و در شعارهای خود، خواستار قتل سادات به اتهام معامله بر سر آرمان اعراب در کنفرانس کمپ دیوید شدند.

* درگذشت عالم مبارز

و مجاهد آیت الله «محمد ابراهیم اعرافی» (1371 ش)

اشاره:

آیت الله شیخ محمد ابراهیم اعرافی در سال 1289 ش (1328 ق) در اطراف میبد در استان یزد در خانواده‌ای روحانی دیده به جهان گشود. وی پس از فراگیری مقدمات و سطح در زادگاه خود و مشهد، به شوق شاگردی در محضر آیت الله حاج شیخ عبدالکریم حائری راهی قم شد و در درس ایشان شرکت جست. آیت الله اعرافی پس از طی مدارج بالای علمی از عالمان نامداری همچون حضرات آیات:

شیخ عبدالکریم حائری، سید حسین بروجردی، سید ابوالحسن اصفهانی، سید عبدالهادی شیرازی، سید محسن حکیم و امام خمینی اجازه اجازة اجتہاد، روایت و امور حسبیه دریافت نمود. وی پس از رحلت آیت الله حکیم، رسماً حضرت امام خمینی را به عنوان تنها مرجع تقلید معرفی نمود و با شروع

انقلاب اسلامی ایران، همراه با

آیت الله شیخ محمد صدوقی و سید روح‌الله خاتمی به رهبری مبارزات مردم استان یزد پرداخت. این عالم مجاهد شخصاً در راهپیمائی‌های مردم شرکت می‌کرد و همراه پناهگاه مبارزان بود. همچنین وی در مبارزه و طرد سلطه خان‌ها، مبارزه با نفوذ بهائیت، تأسیس حوزه عملیه میبد، احداث مساجد و آب انبارها، حفر قنوات و تدریس و ارشاد مردم و رهبری فکری منطقه، فعالیت مثمرتری به انجام رساند. سرانجام این فقیه جلیل در 28 شهریور 1371 ش برابر با 21 ربیع‌الاول 1413 ق در 82 سالگی بدرود حیات گفت و به سرای جاوید شتافت.

* درگذشت دکتر شکوئی؛

چهره ماندگار جغرافیا (1384 ش)

اشاره:

دکتر حسین بیک زاده شکوئی،

۹ آذر ۱۳۱۲ش در تبریز دیده به جهان گشود. او پس از اتمام تحصیلات ابتدائی در مدرسه شمس، وارد دوره دبیرستان شده و نزد بزرگانی چون «عباس دیهیمی» و «استاد تقی میرفخرائی» مدرس زبان فرانسه در دانشگاه تبریز به کسب دانش پرداخت. دکتر شکوئی در

سال ۱۳۳۴ش در دانشگاه تبریز در رشته تاریخ و جغرافیا مشغول به تحصیل شد. استاد قاضی، استاد ادیب طوسی، دکتر منوچهر مرتضوی و دکتر جهانگیر صوفی از جمله اساتید وی در این مقطع تحصیلی هستند که او از آن‌ها به نیکی یاد می‌کرد. وی، مدرک کارشناسی خود را در رشته تاریخ و جغرافیا از دانشگاه تبریز (۱۳۳۷ش)، مدرک کارشناسی ارشد را از دانشگاه تهران (۱۳۴۶ش) و مدرک دکترای تخصصی خود را در رشته جغرافیای انسانی از دانشگاه استانبول (۱۳۵۷ش) دریافت کرد. دکتر شکوئی بیش از ۱۰ سال در دانشگاه تبریز تدریس می‌کرد و در سال ۱۳۶۴ش پس از عزیمت به تهران، در دانشگاه تربیت مدرس مشغول به تدریس شد و می‌توان او را در ردیف اولین پایه‌گذاران دوره دکترای رشته جغرافیا در دانشگاه تربیت مدرس معرفی کرد. او در طول دوران علمی خود رساله‌ها (در سطح دکتری) و پایان‌نامه‌های (در سطح کارشناسی ارشد) زیادی را راهنمایی کرد. وی در مجامع مختلف علمی از قبیل فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران، هیئت رئیسه انجمن جغرافی‌دانان ایران، شورای عالی سمت، سرپرستی کمیته جغرافیا در وزارت فرهنگ و آموزش عالی و... عضویت فعالی داشت و پس از مدت‌ها تلاش در راه علم، به‌عنوان یکی از چهره‌های ماندگار کشور

(در جغرافیا) معرفی شد. دکتر شکوئی همچنین در سال‌های ۱۳۷۲ش و ۱۳۷۶ش، استاد نمونه دانشگاه تربیت مدرس شناخته شدند و کتاب‌های تألیفی وی در سال‌های ۱۳۶۷ش و ۱۳۷۵ش به‌عنوان کتاب‌های برگزیده سال جمهوری اسلامی ایران معرفی شد. دکتر شکوئی از جمله اساتیدی بود که سال‌های عمر خود را به مطالعه، پژوهش و تدریس دانشگاهی گذراند و نتیجه علاقه وی به تحصیل و تدریس در رشته جغرافیا، ۴۴ سال سابقه تدریس در دانشگاه و انتشار کتاب‌ها و مقالات مختلف بود. دکتر حسین بیک‌زاده شکوئی پس از سال‌ها تلاش علمی در 28 شهریورماه سال ۱۳۸۴ هجری شمسی در بیمارستان مهرداد تهران دار فانی را وداع گفت. پیکر استاد فقید بر دوش صدها تن از دانشجویان، اساتید و علاقه‌مندان استاد بزرگوار، در گورستان بهشت زهرا (س) تهران، در قطعه هنرمندان به خاک سپرده شد.

* * 16 ذیحجه
در گذر تاریخ

* درگذشت «محمد بن جیانی» منجم مسلمان اندلسی (471 ق)
اشاره:

ابوعبدالله محمد بن جیانی منجم و ریاضی‌دان مسلمان اندلسی در سال 379 ق در قرطبه از شهرهای قدیم اندلس در اسپانیا، متولد شد و تحصیلات ابتدائی خود را در زادگاهش به پایان رساند. سپس به قاهره در مصر رفت و مدتی در آن جا اقامت گزید. جیانی در نجوم و ریاضیات از دانش بسیاری بهره‌مند بود و از مدافعان سرسخت کتاب اصول اقلیدس به شمار می‌رفت. از جمله آثار جیانی که درباره‌ی نجوم به رشته‌ی تحریر درآمده است، می‌توان به کتابی در شرح مقاله‌ی پنجم کتاب اصول اقلیدس اشاره کرد.

* روز بزرگداشت
مولانا جلال‌الدین محمد
بن بهاء الدین معروف به مولوی (604 ق)
اشاره:

جلال الدین محمد بن بهاء الدین محمد، معروف به مولانا، مولوی، ملای روم و جلال الدین رومی، در سال 604 ق در بلخ به دنیا آمد. در کودکی با پدرش بهاء‌الدین محمد معروف به بهاء ولد، مقارن حمله مغول به آسیای صغیر (ترکیه امروزی) رفت و با خاندانش در قونیه مستقر شد. مولوی پس از فراگیری علوم از پدر و دیگر استادان قونیهو شام به تدریس پرداخت. وی بعدها با عارفی واصل و بزرگ به نام شمس الدین محمد تبریزی در قونیه ملاقات کرد و از نقس گرم او چنان به تاب و تب افتاد که دیگر تا دم واپسین، سردی نیافت و هیچ‌گاه از ارشاد سالکان و افاضه حقائق الهیه باز نایستاد. از این دوره پرشور که سی سال از پایان حیات مولوی را شامل می‌شود، آثار بی‌نظیری از این استاد بزرگ به وجود آمد. در مثنوی معنوی که آن را به حق باید یکی از بهترین نتایج اندیشه و ذوق فرزندان آدم و چراغ فروزان راه عرفان دانست، مولوی، مسائل مهم عرفانی، دینی و اخلاقی را مطرح کرده و هنگام توضیح، به بیان آیات و احادیث و امثال مبادرت می‌جوید. غیر از مثنوی، غزل‌های مولوی به منزله دریای جوشانی از عواطف حاد و اندیشه‌های بلند شاعر است که با نشیب و فراز همراه است. همچنین کتب فیه ما فیه، مکاتیب و مجالس سبعة از جمله آثار منثور مولانا است. مولانا جلال الدین رومی، سرانجام در سال 672 ق در 68 سالگی به وصال معبود شتافت و پس از تشییع و نمازی با شکوه در قونیه به خاک سپرده شد. مزار او در ترکیه، زیارتگاه دوستداران ادب پارسی و عرفان اسلامی است.

* چاپ نخستین شماره
از روزنامه «اختر»
(1292 ق)
اشاره:

نخستین شماره ی روزنامه‌ی اختر به مدیریت آقامحمد طاهر تبریزی در استانبول منتشر شد، اختر، تنها روزنامه ایرانی بود که در آن زمان به سبک نوین در خارج از ایران چاپ و منتشر می‌شد. در این روزنامه، بسیاری از رجال و بزرگان آن دوره، مقالاتی به چاپ می‌رساندند. روزنامه‌ی اختر در ایران، قفقاز، قلمرو عثمانی، هندوستان و عراق از شهرت برخوردار بود. علاوه بر این‌ها، این روزنامه در پیروزی نهضت تنباکو علیه استعمار انگلیس و در روشنگری و آگاه کردن مردم ایران، نقش داشته است.

* * 18 سپتامبر درگذرتاریخ

* تولد «ساموئل جانسون» منتقد و نویسنده مشهور انگلیسی (1709 م)

* درگذشت «لئونارد اولر» ریاضی‌دان برجسته سوئیسی (1783 م)

* کشف جسد عظیم الجثه «ماموت» در شمال سیبری (1797م)

* تولد «ژان فوکو» فیزیک‌دان معروف فرانسوی (1819م)

* ورود قوای انگلیسی به خاک سوریه در پایان جنگ جهانی اول (1918م)

* به تصویر درآمدن اولین
فیلم کارتون و ایجاد پدیده نوین هنر هفتم (1928م)

* اشغال سرزمین منچوری در کشور چین توسط ارتش ژاپن (1931م)

* روز ملی «شیلی»

* شروع به کار اولین
ساعت «هسته ای» جهان
در نیو یورک (1957م)